

JÕULUAJA II PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Si24 ,1-2.8-12. (1-4.12-16)

Lugemine Siiraki tarkuseraamatust:

Tarkus kiidab iseennast, ülistab end oma rahva keskel. Ta avab oma suu kõigekõrgema koguduses ja kiitleb taevavägede ees: "Nii on mulle öelnud kõige Looja. Tema, kes ta on mind loonud, näidanud koha mu eluasemele ning öelnud: "Asu Jaakobisse ja olgu Iisrael sinu pärisosa". Alguses, enne kõiki aegu on tema mu loonud ja ma püsin igavesti ega lakka olemast. Ma teenisin tema ees, kes ta on püha, tema telgis. Nõnda kinnitati mind Siionisse. Linnas, mida ta armastas samamoodi kui mind, leidsin ma rahu ja Jeruusalemm sai minu valitsemise paigaks. Ma ajasin oma juured auväärse rahva sisse. Issanda rahvas on minu pärisosa". See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps147 ,12-13. 14-15. 19 R: 1)

R: Jumala Sõna on lihaks saanud.

Ülista, Jeruusalemm, Issandat,
kiida, Siion, oma Jumalat.
Sest tema on teinud tugevaks su värvate riivid,
õnnistanud sinu lapsi su keskel.

R:

Tema hoiab su piiridel rahu,
toidab sind parima nisuga.
Tema saadab oma käsu maale,
kiirelt kulgeb tema sõna.

R:

Tema kuulutab Jaakobile oma sõna,
Iisraelile oma sätteid ja seadusi.
Nii pole ta teinud ühelegi rahvale,
ega ilmutanud neile oma seadust.

R:

(Teine lugemine Ef1 ,3-6.15-18)

Lugemine püha Pauluse kirjast epeeslastele:

Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes meid on õnnistanud oma Vaimu õnnistusega koguduse kaudu, mis on taevas koos Kristusega. Sest tema on meid Kristuses ära valinud enne maailma loomist, et me oleksime pühad ja laitmatud tema palge ees. Armastusest on tema meid armulikul tahtel ette määranud oma lapseõiguse osalisteks - tema jumaliku armu kiituseks. Ja selle on ta meile kinkinud oma armastatud Pojas. Sellepärast, kui mina sain kuulda teie usust Issandasse Jeesusesse ja teie armastusest pühade vastu, tuletan ma teid meelde oma palvetes, et meie Issanda Jeesuse Kristuse Jumal, au Isa, annaks teile tarkuse vaimu ning ilmutaks ennast teile nii, et te teda tunneksite. Valgustagu tema teie südame silmi, et te tunneksite seda lootust, milles teid on kutsutud, ja teaksite, milline on tema päranduse aurikkus pühade jaoks. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 1Tm 3,16)

Halleluuja. Au sulle, Kristus, kellest kuulutati rahvastele,
au sulle, kellesse usutakse maailmas. Halleluuja.

(Evangeelium Jh1 ,1-18)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Alguses oli Sõna ja Sõna oli Jumala juures ja Sõna oli Jumal. Tema oli alguses Jumala juures. Kõik on tekkinud tema läbi ja ilma temata ei ole tekkinud midagi, mis on tekkinud. Temas oli elu ja elu oli inimeste valgus. Valgus paistab pimedusse, aga pimedus ei ole teda omaks võtnud. Jumal läkitas mehe, kelle nimi oli Johannes. Tema tuli valgusest tunnistust andma, et kõik hakkaksid uskuma tema läbi. Tema ise ei olnud valgus, vaid ta pidi tunnistama valgusest, sest tõeline valgus, mis valgustab iga inimest, oli tulemas maailma. Ja tema tuli maailma, mis oli tekkinud tema läbi, aga maailm ei tahtnud teda tunda. Ta tuli sellesse, mis tema oma, kuid omad ei võtnud teda vastu. Aga kõigile, kes ta omaks võtsid, andis ta meelevalla saada Jumala lasteks - kõigile, kes usuvad tema nimesse, kes ei ole sündinud vereteed, ei lihalikust tahtmisest ega mehe tahtmisest, vaid Jumalast.

Ja Sõna sai lihaks ja elas meie keskel ja me nägime tema au - Isa ainusündinu au täis armu ja tõtt. Johannes tunnistab temast ja hüüab: "Tema ongi see, kellest mina ütlesin: See, kes tuleb pärast mind, on olnud enne mind, sest tema oli olemas enne kui mina". Jah, meie kõik oleme tema täiusest osa saanud - armu armule lisaks, sest seadus on antud Moosese läbi, aga arm ja tõde on tulnud Jeesus Kristuse kaudu. Jumalat ei ole keegi kunagi näinud. Ainusündinud Poeg, kes on Isa süles, on meid teda tundma õpetanud. See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, mida vanemaks laps saab, seda sarnasemaks muutuvad tema mänguasjad täiskasvanute tööriistadele - tööriistadele, millega lapse vanemad oma elureaalsuses elatist teenivad. Kuid igaviku perspektiivist vaadates on ka täiskasvanute tõsised tööriistad ikkagi üksnes mänguasjad... Suurel osal inimese saavutustest - ordenitest ja aukirjadest, omandusest ja positsioonist ühiskonnas - pole igaviku jaoks mingit väärtust. Paraku võime meiegi vahel klammerduda ka sellesse, mida ei saa kinni hoida, mis vältimatult käest kaob... Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, alguses oli Sõna, ja selles Sõnas oli elu, ja elu oli inimeste valgus... Need sõnad ei kõla tänapäeva haritud inimese kõrvus enam üldse mitte nii müstilistena kui varasemate põlvkondade jaoks. Meile hakkab vähehaaval kohale jõudma, kui lootusetult on kõik meie tajud meie eneste bioloogilistest iseärasustest tingitud.

Sõna, see tähendab mõiste, saab oma kuju inimese ajus kõige selle kaudu, mida kuulmine ja nägemine meile suudavad vahendada. Aju saab talletada ja töödelda vaid seda informatsiooni, mis on talle kättesaadav. Kuulmise puhul sõltub seejuures palju ka inimese kõrva anatoomiast: kõrvas on teatavasti kuulmekile, kuulmeluud ja muud kuulmeorganid, mis signaalid ajule edasi annavad. Väga vaikseid helisid, ja niisamuti ultra- ja infraheli inimese kõrv aga ei kuule, ning vaakumiga täidetud ehk täiesti tühjas ruumis - näiteks päris kõrgel taevas - valitseb surmavaikus.

Valgusega on sarnased lood. Et seda näha, vajab meie silm väljaspoolset valgusallikat, millest lähtuv footonite voog peegeldub esemetel ja langeb siis võrkkestale. Nii kogutud info annavad närvid üle ajule, kus sellest pilt kokku pannakse. Päris pimedas, ja ka selja taha, ei näe inimene mitte midagi. Meie silmal on oma nägemisulatus ja värvispektrum: ultravioletset ja infrapunast valgust me ei näe, niisamuti nagu röntgeni- ja gammakiirgust. Inimene oma teadatahtmises on siiski õppinud nii mõndagi neist puudustest tehniliste vahenditega korvama.

Ja viimaks, mida me mõistame mõtte all? Kas on see tõesti vaid nõrk elektriline impulss, mis aju sünapse ärritab, need süsteemidena koostööle ärgitab? Või osaleb mõtte moodustamises veel mingi energia, mida me ei tunne? Kokkuvõtteks

peame siiski tunnistama, et nii mõtte jaoks vajaliku informatsiooni hankimine kui selle töötlemine toimub inimeses üsna piiratud vahenditega.

Aga milleks ma seda kõike teile, armsad õed ja vennad, täna räägin? See saab selgemaks, kui üritame endale korraks ette kujutada, et me oleme vaimolendid ja meil pole enam keha. Selleks, et kuulata, ei vaja me enam helikandvat keskkonda, ega nägemiseks valgust, ning ka aju ühes närvikanalite ja sünapsidega ei ole enam vaja. Kuidas informatsiooni vastuvõtmist ja töötlemist nüüd üldse nimetada, sest niisugused sõnad, nagu "kuulma", "nägema", "mõtleva" ja isegi "elama" ei sobi enam vaimureaalsuse kirjeldamiseks?

Juba pinnapealne vaatlus teadvustab meile, kui võimatu on inimesel Jumalat ning tema inglite ja pühakute maailma endale ette kujutada.

Alguses oli sõna... Jumal teadis juba algusest peale, missuguseid küsimusi saavad inimesed võimelisteks esitama. Aga Jumalal endal ei ole algust ega lõppu. Kui Mooses temalt tema nime küsis, vastas Jumal: "Ma olen see, kes ma olen" - see tähendab: ära rohkem küsi. Ja kui Jumal sai Jeesusel Kristusel inimeseks, siis ennekõike selleks, et õpetada meid elama meie elureaalsuses. Jumala reaalsus ja tema motivatsioon midagi teha on meile jätkuvalt äramõistetamatud. Jumal muidugi teab ka, et meie saame käituda ainult nende põhimõtete järgi, millest me aru saame, vähemalt niigi palju kui sulane peab aru saama temale antud käsust.

Alguses oli sõna, aga mitte ainult alguses... 21. sajandil on meie kohus arvestada meie ajastu väljakutsetega. Me peame õppima mõistma Jumala Sõna ka meie tänapäevase elu raamides teostatavana. Möödunud põlvkonnad on õnneks meie jaoks tallele pannud nii häid kui halbu kogemusi edulugudest, eksimustest ja ootamatutest kõrvalmõjudest. Meie peame õppima ennekõike iseenda ja oma ligimese ees ausad olema.

Sest "Jumala Sõna sai lihaks ja elas meie keskel - tema tuli maailma, mis oli tekkinud tema läbi, aga maailm ei tahtnud teda tunda. Ta tuli sellesse, mis tema oma, kuid omad ei võtnud teda vastu". Kui kergesti võib meile tunduda, et see lause käib ainult Jeesusel kaasaegsete kohta, kes elasid juba kaua aega tagasi. Tegelikult aga peame me olema valmis endale tunnistama, et ka meie võime kuuluda nende hulka, kes Jeestust ära ei tundnud, käia variseride jälgedes, kes ei osanud suretava kirjatähe tagant elavat vaimu tähele panna. Igal juhul oleks meilgi juba ammu aeg loobuda pelgast kommete järgi joondumisest - selle asemel tuleks meil kujundada välja oma põhimõttele kindlad käitumisnormid, mille eest suudame vastutada nii omaenda südametunnistuse, teiste inimeste kui Jumala ees. Amen.